

Nr 462.

Av herr **Sjödahl m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag för budgetåret 1954/55 till universitetet i Göteborg och Stockholms högskola m. m.

Med anledning av proposition nr 136 få undertecknade härmed anföra följande.

Vid Göteborgs högskola meddelades under åren 1931—1947, då en professur i botanik fanns vid högskolan, undervisning med examination i ämnet botanik för filosofie kandidat- och ämbetsexamen. Med anledning av riksdagens beslut av den 28 maj 1952 om vidtagande av åtgärder för avhjälpande av lärarbristen vid högre skolor påbörjades på uppdrag av kanslern för rikets universitet sommaren 1953 undervisning i botanik och zoologi med hälsolära för ett betyg i filosofie kandidat- och ämbetsexamen. Undervisningen har skett enligt av Kungl. Maj:t den 6 juni 1952 och den 17 juli 1953 utfärdade bestämmelser och bestridits av reservationsanslaget för avhjälpandet av lärarbristen vid högre skolor. Genom Kungl. Maj:ts beslut av den 18 december 1953 må dylik undervisning, till vilken folkskol-lärare med studentexamen samt i mån av plats även studenter vid Göteborgs högskola äga tillträde, meddelas under budgetåren 1953/54 och 1954/55 och vara knuten till Göteborgs högskola.

Den nämnda undervisningen har kunnat komma till stånd framför allt genom att lokaler samt högst kompetenta befattningsinnehavare vid Göteborgs högskolas botaniska institutioner, medicinska högskolans i Göteborg anatomiska, fysiologiska, även vissa av dess kliniska institutioner, samt Svenska institutet för konserveringsforskning kunnat ställas till förfogande.

Genom en utredning beträffande läroverkens behov av lärare har visats, att en högst betydande brist på lärare vid de högre skolorna kommer att finnas under minst ett par årtionden framåt. Detta gäller i första hand de naturvetenskapliga ämnena, icke minst botanik och zoologi. Bristsituationen kan för närvarande närmast betraktas såsom katastrofal, varför det är utomordentligt angeläget, att landets utbildningskapacitet av lärare vid de högre skolorna ökas betydligt. Endast om så blir fallet, kan en fortsatt utbyggnad av de högre skolorna med tillgång på kompetenta lärare komma till stånd. De redan förefintliga institutionerna för botanik och zoologi vid universitetet i Uppsala och Lund samt Stockholms högskola sakna enligt inhämtade uppgifter möjlighet att nämnvärt öka sin utbildningskapacitet av blivande lärare. Härav framgår, att det är synnerligen angeläget att åt-

gärder vidtagas för att snarast möjligt på annan plats än vid universiteten i Uppsala och Lund samt Stockholms högskola meddela undervisning i naturvetenskapliga ämnen för blivande lärare vid högre skolor.

Vid en dylik utbyggnad av lärarundervisningen måste denna förläggas till en plats, som i möjligaste mån redan förfogar över lokaler, utrustning och bibliotek, för att på så sätt minska nödiga kapitalinvesteringar. I detta avseende intager utan tvekan Göteborg en särställning i landet. Sålunda finnes i Göteborg redan en stor och välutrustad botanisk trädgård med institutioner, ett zoologiskt museum med synnerligen omfattande och värdefulla samlingar, en provisorisk zoologisk institution med för de ovan omnämnda ett-betygskurserna anskaffad dyrbar utrustning, en medicinsk högskola, vars olika institutioner kunna disponeras för undervisning i en för lärarutbildningen synnerligen viktig del av zoologien nämligen hälso-lära, Svenska institutet för konserveringsforskning samt ett välförsett bibliotek tillhörande Göteborgs högskola och medicinska högskolan. För en permanentning av undervisningen i zoologi erfordras bättre lokaler för den zoologiska institutionen än den nuvarande provisoriska. I samband med uppförandet av de definitiva teoretiska institutionerna vid medicinska högskolan skulle lämpligen en zoologisk institution omfattande endast laboratorielokaler för de studerande samt forskningslokaler för lärarna kunna uppföras. Om denna placerades i anslutning till medicinska högskolans morfologiska institutioner, kunde ett ganska stort antal lokaler, såsom föreläsningssalar, vaxrekonstruktionsrum, djuravdelningar, verkstäder, elektronmikroskopingsutrymmen m. m. utnyttjas gemensamt. Det för undervisningen nödvändiga och ur såväl anskaffnings- som underhållssynpunkt synnerligen kostnadskrävande zoologiska museet finnes redan i form av det naturhistoriska museet i Göteborg.

Härav framgår, att Göteborg äger utomordentliga förutsättningar för meddelande av permanent utbildning av lärare vid de högre skolorna i ämnena botanik och zoologi. Härtill kommer, att Göteborgs högskola redan äger en institution i ämnet geografi, varför de studerande genom en dylik permanentning av undervisningen i botanik och zoologi på samma plats skulle kunna skaffa sig utbildning i den synnerligen lämpliga ämneskombinationen botanik, zoologi och geografi. I samband med att den ovan skisserade undervisningen komme till stånd, synes det naturligt, att undervisningen i botanik och zoologi icke begränsades endast till ett-betygskurser utan erhöle samma omfattning som vid övriga lärosäten. Redan nu har från studenthåll vid flera tillfällen framförts önskemål om att så måtte bli fallet i Göteborg.

Göteborgs geografiska läge inom ett befolkningsrikt distrikt med betydande avstånd till de nuvarande lärosätena med utbildning i ämnena botanik och zoologi måste också beaktas. Det har nämligen visat sig beträffande

de provisoriska ett-betygskurserna, att antalet sökande till kurserna i Göteborg varit större än till någon av de andra platserna. Detta synes innebära, att en permanent möjlighet för studerande i botanik och zoologi att vinna en utbildning likvärdig med den, som står till buds annorstädes, skulle fylla ett betydligt behov för ungdomen i Västsverige samtidigt som därigenom ett större antal lärare i dessa betydelsefulla ämnen skulle ställas till förfogande för skolornas alltmer ökade behov.

Under hänvisning till vad som ovan anförts hemställa undertecknade,

att riksdagen måtte besluta

att hos Kungl. Maj:t anhålla om en skyndsam utredning angående möjligheterna och kostnaderna för en utbyggnad av den nuvarande provisoriska undervisningen i botanik och zoologi vid Göteborgs högskola på så sätt att fullständig akademisk undervisning i dessa ämnen kan anordnas vid det blivande universitetet i Göteborg samt

att Kungl. Maj:t måtte vidtaga de åtgärder, som av utredningen föranledas.

Stockholm den 23 mars 1954.

Edgar Sjödahl.

Sven Em. Ohlon.

Birger Andersson.

Tage Magnusson.
